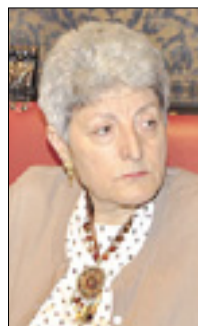

festival kras 2011
Nedelja, 28. avgust ob 20.30 uri
Achtung Babies
PRAZNIK OBČINE SEŽANA / KONCERT V PARKU
www.festivalkras.si

De Francesco:
Z ukinitvijo Trsta in
Gorice bi Julijska
krajina »izginila«
in ostala bi le ...
Furlanija

5

Goriški
KBcenter
v olimpu
arhitekture

17

festival kras 2011
Nedelja, 28. avgust ob 20.30 uri
Achtung Babies
PRAZNIK OBČINE SEŽANA / KONCERT V PARKU
www.festivalkras.si

Primorski dnevnik

NEDELJA, 28. AVGUSTA 2011

št. 204 (20.219) leto LXVII.

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Dobrodob" v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojskim pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zaslužjeni Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040 7786300, fax 040 772418

GORICA - Ul. Garibaldi 9 - Tel. 0481 533382, fax 0481 532958

ČEDAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432 731190

Internet: <http://www.primorski.eu/> e-mail: redakcija@primorski.eu

POSTNINA PLAČANA V GOTOVINI
Spedizione in abbonamento postale 45% Art. 2, comma 20/b, legge 662/96 - Trieste

1,00 € CENA V SLOVENIJI 1,00 €

Slovenska manjšina ni noben otok

SANDOR TENCE

Italija in Slovenija se soočata s hudo gospodarsko krizo, ki ji žal ni videti konca. Ekonomske težave se v obeh državah prepletajo s političnimi, katerim tudi ni videti konca. Ljubljana je že nekaj časa brez močne vlade, v Rimu pa se Berlusconi naslanja na krhko parlamentarno in politično večino, ki ga lahko v vsakem trenutku spodnese. Slovenci, ki živimo v Furlaniji-Juljski krajini, na lastni koži doživljamo dogajanja v Italiji, na nas pa nedvomno vplivajo tudi dogodki v matični državi.

Slovenska manjšina ni noben otok. Slovenci se morajo kot vsi državljani Italije truditi, da preživijo v tej gospodarski krizi in so kot vsi državljani enako v skrbeh za prihodnost svojih otrok. Marsikdo tudi med mladimi Slovenci vidi svojo prihodnost v tujini. Mislim, da tudi na tem področju ni velikih razlik med ambicijami in pričakovanji mladih italijanske in slovenske narodnosti. O teh vprašanjih se v naši skupnosti (pre)malo govori in piše, ker se očitno še nismo znebili občutka »otoka«, ki ga zdavnaj ni več, če je sploh kdaj obstajal.

Včasih imam vtis, da v Italiji obstajata dve slovenski narodni skupnosti. Tista realna in tista, o kateri sanjamo in ki dejansko ne obstaja. Žal fikcija večkrat prevlada nad realnostjo, še posebno v politiki, ki sicer ni kriva za vse težave v družbi, je pa šibka, zato ker si pred temi težavami zatiska oči. Tudi pri tem je manjšinska politika še kar podobna italijanski in slovenski.

KRAŠKA OHCET - V cerkvi na Tabru si bosta obljubila večno zvestobo

Za Martino in Aleša prišel odločilni dan

TRST - Po srhljivem umoru na Greti

Osumljenca prijeli v Cosenzi

Včeraj tiskovna konferenca na tržaški kvesturi - Vzroke za zločin je treba še ugotoviti

TRST - Beg Giuseppeja Consoleja, ki ga sumijo srhljivega umora mladega Giovannija Novacca v neki opuščeni stavbi na Greti, je trajal nekaj več kot 24 ur, saj so ga včeraj jutraj aretirali v kraju Verbicaro pri Cosenzi (na posnetku

ANSA). Tako se je za zapahi znašel še drugi osumljenec za Novaccov umor, potem ko so že v petek v Trstu aretirali domnevnega sosterilca Alessandra Cavallija. Kot so povedali na včerajšnji tiskovni konferenci na tržaški kvesturi, pa

vzroke za tako okruten umor še vedno preučujejo, kar je gotovo pa je to, da je nesrečni Novacco preživel dvanajst ur v rokah ugrabiteljev, ki so ga v tem času mučili, na koncu pa še zažgali.

Na 4. strani

REPEN - Martina in Aleš si bosta danes dopoldne v cerkvi na Tabru izmenjala poročna prstana in si obljubila večno zvestobo. To pa bo šele uvod v veliko poročno slavje z množico narodnih noš, ki se bodo skupaj s slavljencema veselile v Repnu.

Včeraj pa so opravili še zadnjo uradno dolžnost pred poroko. Na sporedu je bil namreč prevoz nevestine bale, številni obiskovalci pa so se lahko zabavali ob zanimivem nastopu folklornih skupin in zvečer na velikem plesu na prenovljenem trgu v Repnu. Veselega vzdušja ni mogel pokvariti niti dež, vendar je bila njegova »grožnja« na srečo precej kratke sape.

Na 6. strani

Na Opčinah spomin
na ubite kurirke

Na 2. strani

Mladi ustvarjalci
v Gornjem Tarbiju

Na 3. strani

Od včeraj ob Kanalu
Pod istim nebom

Na 4. strani

V Gorici pet novih
video kamer

Na 16. strani

V Tržiču opravili
popis mačk

Na 16. strani

Danes v Gorici
parada folklorne

Na 17. strani

rolich
KERAMIKA KOPALNIŠKA OPREMA
WWW.ROLICH.EU

Železnina Terçon
zanzar sistem
plissé
NABREŽINA 124
tel. 040 200122
www.zelezninatercon.it
info@zelezninatercon.com

GRADBENO PODJETJE IN
GRADBENE OBNOVE
FRANDOLI GROUP S.r.l.
OBNOVE MONTAŽNE HIŠE
GRADNJA BAZENI
Nabrežina Kamnolomi, 23/H - 34011 - Devin Nabrežina (TS)
tel./fax 040 200083 - mob. 335 284754
www.frandoligroup.it - info@frandoligroup.it

BENEČIJA - Poletne ustvarjalne delavnice ZSKD

V Gornjem Tarbiju glavni protagonisti lutke in prijateljstvo

Trinajst otrok s Tržaškega in iz Benečije izdelovalo lutke, plesalo in pelo pod vodstvom izkušenih mentorjev

GORNJI TARBIIJ - Po lanskih izdelkih iz papirmašeja so v Gornjem Tarbiju letos zaživele prikupne lutke. Mala gorska vasica v Benečiji je namreč že drugo leto zapored gostila poletne ustvarjalne delavnice za osnovnošolske otroke, ki jih že trinajst let prireja Zveza slovenskih kulturnih društev (v sodelovanju s Krožkom za promocijo mladinske književnosti in ustvarjalnosti Galeb). Umetniške kolonije z naslovom "Pripovedujmo z lutko zgodbo o..." se je tokrat udeležilo deset otrok s Tržaškega in trije iz Benečije, ki so po petih dnevih polnih ustvarjanja in nepozabnih izkušenj včeraj staršem in predsedniku ZSKD Igorju Tuti prikazali, kaj vse so se naučili v Gornjem Tarbiju.

Otroci so pod vodstvom mentorjev Jelene Sitar in Igorja Cvetka iz lutkovnega gledališča Zapik iz Ljubljane izdelali vsak svojo lutko in si zamislili tri kratke prizorčke, katerih rdeča nit so bile prijateljske vezi. Na za to posebej pripravljenih in opremljenih odrih so tako zaživele igrice "Tri sestre in prijateljica", "Prijatelji gredo nabirat gobe" in "Čarovniški prijatelji", s katerimi so se mali ustvarjalci res izkazali. Otroci pa so tudi za-

Za zaključno prireditev so si fantje zamislili zgodbo o prijateljih, ki so šli nabirat gobe, a so namesto gob našli prijazni kostanj; spodaj celotna skupina malih ustvarjalcev

peli pesmi, ki so se jih naučili z Davidom Clodigom, ki je vodil pevsko delavnico, in zaplesali ob rezijanski glasbi (plesno delavnico je vodila

Cecilia Blasutig), na koncu pa so vsi prejeli zasluženo diplomo.

Med tednom pa otroci niso samo ustvarjali. Dovolj časa je bilo namreč

tudi za izlete v naravo in spoznavanje lepote Benečije ter bližnje okolice. Tako so se lahko udeleženci kolonije v spremstvu mentorjev in vzgojiteljev Mirne Viola ter Martina Lissiacha osvežili s kopanjem v bistri Nadiži, en dan pa so se z avtobusom odpravili na izlet v Čedad, kjer so med drugim obiskali sedež Kulturnega društva Ivan Trinko, uredništvo Nevega Matajurja, keltski ipogej in se sprehodili čez znani Hudičev most.

To pa še ni bilo vse. Otroci, ki so teden preživeli v domu "Okno na slovanski svet", ki so ga uredili v prostorih bivše osnovne šole, so spoznali tudi nekaj novih beneških pravljic, ki jim jih je povedala Marina Cernetig, ki je v predstavnosti Inštituta za slovensko kulturo bistveno pripomogla k uspehu letošnjih ustvarjalnih delavnic ZSKD v Gornjem Tarbiju. Vzgojitelji pa so udeležencem pripravili tudi poseben skrivnostni večer oziroma igro, med katero so odkrivali beneška bajeslovna bitja. Prav vse je razveselila tudi lutkovna predstava Zverinice iz Rezije, za katero sta poskrbela mentorja iz ljubljanskega lutkovnega gledališča Zapik Jelena Sitar in Igor Cvetko.

Skratka, trinajst malih in nadarjenih ustvarjalcev ima za sabo res pester teden, spomin nanj pa bo nedvomno ostal še dolgo živ.

T. G.

VLADNI UKREP Senatorji SVP vložili popravke stranke SSK

SIEGFRIED BRUGGER (SVP)

DAMJAN TERPIN (SSK)

BOCEN - Opozorila in razna srečanja, ki so jih predstavniki Slovenske skupnosti opravili za odpravo krivičnih določil vladnega protikriznega odloka so obrodila zaželjene učinke, pravijo pri stranki. Potrebni so še dodatni popravki, ki morajo spremeniti še nekatera določila vladnega protikriznega odloka. Tako je mogoče strniti vsebino srečanja med deželnim tajnikom SSK Damjanom Terpinom in poslancem SVP Siegfriedom Bruggerjem.

Terpin in Brugger sta na srečanju na Južnem Tirolskem analizirala vsebino protikriznega odloka, ki je v tem trenutku v obravnavi v pristojni senatni komisiji. Gre za zapleteno in težko zadevo, saj je stanje italijanske države zaskrbljujoče in je zato potrebno stalno delo na relaciji FJK - Rim, meni Terpin. Oba sta izrazila zadovoljstvo, da je prišlo do sodelovanja med Deželo FJK in Pokrajino Bocen, za kar si je tudi SSK prizadevala in za katerega upajo, da ne bo omejena samo na ta primer.

SSK si predvsem prizadeva, da ne bi nastala škoda za slovensko manjšino in zato so njeni popravki v tem smislu sestavljeni. Za njihovo sprejetje se bo SSK naslonila na tri senatorje SVP, katerim bo do jutri dostavila potrebno gradivo. Obenem bodo o popravkih obvestili tudi senatorja Demokratske stranke Tamaro Blažino in Flavia Pertoldija.

HRVAŠKA - Sporočilo italijanske vlade

Rim ustavil »vdiranje« italijanskih televizij

ZAGREB - Rimska vlada bo dokončno ustavila »vdiranje«
italijanskih televizijskih frekvenc v Istri in na nekaterih območjih Dalmacije. Za ta ukrep, kot poroča reški dnevnik La Voce del Popolo, se je italijanski minister za ekonomski razvoj Paolo Romani obvezal v pismu vodji hrvaške diplomacije Gordana Jandrokovića, ki je Italijo večkrat pozval k rešitvi tega problema. Zagreb je s tem v zvezi poslal v Rim tudi nekaj protestnih diplomatskih not, ki so sedaj očitno obrodile sadove.

Italijanske televizijske frekvence (v glavnem gre za zasebne televizije, ki oddajajo na vsedržavnem merilu) ne motijo samo hrvaških, temveč tudi slovenske televizijske kanale. Slovenija je glede tega - podobno kot hrvaška vlada - večkrat protestirala pri pristojnih italijanskih oblasteh, vprašanje pa je odme-

MINISTER
PAOLO ROMANI

valo tudi na letošnjem rimskem srečanju vlad Italije in Slovenije. Na njem je bil navzoč tudi minister Romani, ki je obljubil poseg za rešitev teh zadev.

Problem je tehnične in, če hočemo, tudi politične narave. Ne gre za preveliko moč frekvenc italijanskih televizij, temveč za dejstvo, da so si nekatere od teh enostavno prilastile frekvenc, ki so po mednarodnih pravilih dodeljene Sloveniji oziroma Hrvaški.

Moja knjiga poletja

Dimitrij Volčič bere v povprečju eno knjigo na noč. Če mu ni všeč, jo sicer samo prelista, če se mu zdi zanimiva in privlačna, pa jo lahko bere tudi dva dni. Trenutno bere v ruščini Stalinove morilce Jurija Muhina, v italijanščini pa roman Edoarda

Nesija Storia della mia gente (Zgodovina mojih ljudi), ki jo je izdal založnik Bompiani in ki je dobil ugledno italijansko literarno nagrado Strega. Novinar, pisatelj in nekdanji senator ter evropski poslanec to knjigo priporoča bralkam in bralcem Primorskega dnevnika.

»To je neke vrste mešanica romana in eseja o pisateljevem rojstnem mestu Prato v Toskani, ki je v zadnjih letih doživel korenite spremembe,« pravi Volčič. To se mu zdi knjiga, ki bralcu pomaga k razumevanju sodobne Italije. V zadnjih letih najraje bere lažjo esejistiko, kot jo sam imenuje, ki je prežeta s kančkom filozofije.

Volčič je drugače velik ljubitelj ruskih in francoskih pisateljev 19. stoletja, ki so ga zvesto spremljali in ga še da-

nes spremljajo na življenjski in poklicni poti. Te romane prebira v izvorniku, italijanščini in

slovenščini. Njihovih imen ne navaja, ker bi jih morali vsi poznati, pravi. Žal pa danes ni tako. Tega je po Volčičevem mnenju kriva predvsem šola, ki posveča premalo pozornosti tako književnosti, kot zgodovini. »Mladi so za razliko od nas starejših vsaj na tem področju precej prikrajšani,« je prepričan naš sogovornik, ki vsekakor upa, da bodo te »nesmrtne klasike« mladi

prej ali slej prebrali na internetu (t.i. E-book ali elektronska knjiga) in, zakaj ne, morda tudi v stripih.

S.T.

UMOR NA GRETI - Pri Cosenzi včeraj ob 8. uri zjutraj prijeli domnevnega morilca Giuseppeja Consoleja

Za zapahi tudi drugi osumljenec Vzroke za umor bo treba še preiskati

Žrtev Giovanni Novacco 12 ur v rokah morilcev - Molk domnevnega sotorilca Cavallija - Stališče Observatorija za nadlegovanje

Beg Giuseppeja Consoleja, glavnega osumljenca za umor Giovannija Novacca, katerega delno zogleleno truplo so našli v petek zjutraj v Ul. Gemoni na Greti, je trajal nekaj več kot 24 ur. Consoleja so včeraj zjutraj okoli 8. ure aretirali v kraju Verbicaro pri Cosenzi v južni Italiji, kamor se je zatekel po okrutnem umoru, vzroke za tako okruten umor mladega Novacca pa preiskovalci še preučujejo, saj ni rečeno, da mu je botrovalo le ljubosumje.

Da se 23-letni Rojančan nahaja pri Cosenzi (v tistih krajih ima nekaj sorodnikov), so preiskovalci ugotovili že pred sinočnim na podlagi telefonskih prisluškovanj in podatkov, ki so izšli iz srečanj s svojci vpletenih. Tako so agenti mobilnega oddelka tamkajšnje kvesture vso noč bedeli v bližini hiše, kjer je bival, v jutranjih urah pa so ga aretirali na podlagi zapornega naloga, ki ga je odredil tržaški javni tožilec Massimo De Bortoli in ki Consoleja bremeni namernega umora z oteževalnimi okoliščinami zaradi poskusa izognitvi obožbe ugrabitve, saj naj bi žrtev poskusil zažgati, da je ne bi spoznali.

Kaj se je v resnici dogajalo v zapušeni stavbi v Ul. Gemoni 5 na Greti in zakaj je bil 23-letni Giovanni Novacco umorjen na tako krut način, pa bo treba še dodatno preiskati. V to so prepričani tožilec De Bortoli, namestnik vodje mobilnega oddelka tržaške kvesture Leonardo Boido ter vodja urada za splošno preventivo in glasniki kvesture Fabio Soldatic, ki so okoliščine Consolejeve aretacije včeraj dopoldne orisali na tiskovni konferenci v prostorih kvesture. Na podlagi doslej zbranih podatkov vse kaže, da je bil Novacco v rokah svojih ugrabiteljev kakih dvanajst ur, od 13.30 v četrtek do okoli enih ponoči v petek. V tem času so ga mučili, verjetno s pomočjo topih predmetov, na koncu pa polili z bencinom in zažgali, preiskovalci pa se precej nagibajo k možnosti, da je bil nesrečni Novacco še živ, ko so ga zajeli plameni. Ves ta čas pa so se žrtev in njegova domnevna morilca (poleg Consoleja je bil že v petek zjutraj v Trstu aretirani njegov 34-letni prijatelj Alessandro Cavalli) nahajali v omenjeni stavbi v Ul. Gemoni.

Prav tako bo treba šele ugotoviti resnične vzroke za tako okruten umor: po podatkih, ki so trenutno na razpolago, ni mogoče trditi, da sta ljubosumje (čeprav je z njo prijateljaval, umorjeni Novacco ni imel razmerja s Consolejevo bivšo ženo) ali pa ekonomski faktor (govorilo se je o 120 evrov visokem dolgu) vzrok za tako obnašanje. Prav tako ni mogoče zagotovo reči, da je Console na svojem »zidu« v spletni skupnosti facebook, kjer se je predstavljaval kot Beppe Riina, napovedal umor, čeprav je objavljaval nasilna sporočila, so opozorili predstavniki tožilstva in kvesture. Morda se je želelo Novaccu le dati kako »lekcijo«, pa so stvari ušle iz rok, je bilo rečeno, prav tako gre izključiti drogo: Giuseppe Console je namreč zdravstveni obsedenec, amaterski boksar in izvedenec v borilnih veščinah. Poleg tega se je domnevni sotorilec Alessandro Cavalli poslužil pravice, da ne odgovarja na vprašanja preiskovalcev. Morda bodo slednji izvedeli kaj več v prihodnjih dneh.

Ker je do aretacije prišlo pri Cosenzi, bo moralo zaporni nalog potrditi tožilstvo iz Paole: v teku 48 ur bo moral sodnik za predhodne preiskave izdati ukrep o aretaciji, ki ga bo moralo sodstvo potrditi v teku dvajsetih dni.

V zvezi s tragedijo na Greti se je včeraj oglašil tudi Vsestržavni observatorij za nadlegovanje (stalking), kjer v sporočilu za javnost opozarjajo na potrebo po preventivi in ponovni socializaciji, da se izognemo tragičnim posledicam, kot je prav okrutni umor na Greti. Pri observatoriju opozarjajo, da v 40 odstotkih primerov nadlegovalci ponovno zapadejo v ta prestop, poleg tega uvod v kar 15-20 odstotkov umorov v Italiji predstavlja psihološko nasilje oz. preganjanje. (iž)

Consoleja so izsledili že pred sinočnim na podlagi telefonskih prisluškovanj in razgovora s svojci vpletenih, so povedali na tržaški kvesturi

KROMA

EKSTRADICIJA Slovenski policisti italijanskim kolegom izročili Romuna

Policisti italijanske obmejne policije so v petek na bivšem mejnem prehodu pri Fernetičih od slovenskih kolegov prevzeli 25-letnega romunskega državljanca N.T., ki ga bremeni obtožba združevanja v zločinske namene s ciljem nezakonitega koriščenja kreditnih kartic in kraje z vlomom. Preteklega decembra je milansko tožilstvo na njegov račun izdalo mednarodno tiralico na podlagi odrejenega zapornega naloga, zdaj pa se nahaja v koronejskem zaporu na razpolago sodstvu.

POD ISTIM NEBOM - Od včeraj na Ponterošu večkulturna tržnica

»Osem dni bomo živeli na trgu«

Okrog 60 razstavljalcev ponuja hrano, nakit, najrazličnejše predmete - Med kulinarčno ponudbo tudi argentinska in etiopska

Ponudba na stojnicah je tudi tokrat raznolika

KROMA

Praznik Pod istim nebom (Sotto lo stesso cielo) je v sozvočju s tržaško dušo in dopolnjuje njeno bogato večkulturno ponudbo. Nekako tako je podpredsednik Pokrajine Trst Igor Dolenc včeraj dopoldne pozdravil odprtje desete večkulturne tržnice, ki bo na Ponterošu, ob Kanalu in v nekaterih okoliških ulicah potekala do prihodnje nedelje.

Simbolični trak je ob zvokih skupine brazilskih tolkal Banda Berimbau prerezala občinska odbornica za trgovino in obrt Elena Pellaschiar, saj je Občina Trst glavni soorganizator prireditve, ki jo sicer prireja združenje trgovcev Confesercenti. Njegov predsednik Giuseppe Giovarruscio je izpostavil novost letošnje izvedbe, ki ob običajni bogati kulinarčni ponudbo (na Ponterošu je mogoče okusiti od španske paelle in argentinskega mesa do nemških klobas, vegetarijanskih »fusion« specialitet in etiopske hrane) opozoril na novosti: v Ulici Cassa di risparmio bodo danes, v torek in petek vrteli filme (danes bo ob 20.30 na sporedu film Ogni cosa è illuminata, režija Liev Schreiber), prihodnjo soboto bodo v sodelovanju s tržaško romunsko skupnostjo odprli razstavo pravoslavnih ikon (v palači Gopčević do 15. septembra). »Osem dni bomo živeli na trgu, pridružite se nam,« je bilo njegovo vabilo.

Stojnice, ki so postavljene ob Kanalu, ponujajo bogat izbor prehrambenih izdelkov, od istrskih tartufov do sardinskih sirov, nizozemskih piškotov, številnih začimb, domačih marmelad in likerjev. Veliko je tudi nakita, usnjenih in platenih torbic, oblačil, kozmetičnih pripomočkov (na primer iz sivke) in ročnih del, z nakupom katerih lahko pomagamo beloruskim redovnicam iz okolice Minska. (pd)

NABREŽINA - Prejšnjo nedeljo ob sv. Roku slovesna maša in procesija

Slavje v znamenju obnove cerkve

Slovesen prerez traku - Restavriralji tudi freske ter prebarvali klopi, pod in postaje križvega pota - V (skoraj) obnovljeni cerkvi tudi koncert zbora Lipa iz Ravnice

Potem ko je v dneh okoli velikega šmar na nabrežinskem placu in v bližnjih društvenih dvorinah zaživel »laični« del praznika zavetnika sv. Roka, so prejšnjo nedeljo, 21. avgusta, svojega zavetnika počastili tudi s slovesno mašo in procesijo, ki jo je vodil upokojeni tržaški nadškof Evgen Ravignani ob sodelovanju domačega župnika Uga Bastianija in duhovnika za slovenske vernike Janka Hajška. Slovesnost, na kateri je sodelovala tudi nabrežinska godba v narodnih nošah, je bila tudi priložnost za predajo namenu skoraj obnovljene župnijske cerkve sv. Roka, pri čemer je škof Ravignani ob prisotnosti devinsko-nabrežinskega župana Giorgia Reta, predstavnikov podjetja Edilcarso, ki izvaja obnovitvena dela in duhovnikov simbolično prerezal trak. V večernih urah pa je v cerkvi stekel koncert Moškega zbora Lipa iz Ravnice, ki ga vodi Alojz Kopal.

Dela za obnovo več kot štiristo let stare cerkve (v sedanji obliki stoji dvesto let), ki so se pričela v juniju po načrtu arhitekta Marina Kokorovca, so obsegala restavriranje fresk, ureditev mozaika v absidi, obnovo strehe in ometa ter lesenih klopi, poda in križvega pota, obnoviti pa nameravajo tudi zvonik, tako da predvidevajo, da bodo dela potekala še mesec ali dva. Doslej so restavriralji freske ter obnovili streho in omet, medtem ko dokončujejo mozaik v absidi. Lesene klopi, pod in okvirje s postajami križvega pota, ki sega v leto 1814, so prenesli v župnijsko dvorano, kjer so jih domači obrtniki prebarvali ter ponovno pozlatili robove okvirjev in rimske številke. V obnovo, za katero je deželna uprava namenila prispevek v višini 217.000 evrov, ki ga bo izplačala v dvajsetih letih, so se vključili tudi župljani, ki vsak eden čistijo notranost cerkve.

V skoraj obnovljeni cerkvi je nastopil tudi zbor Lipa iz Ravnice

KROMA

KRAŠKA OH CET - Po včerajšnjem zadnjem dejanju s prevozom nevestine bale

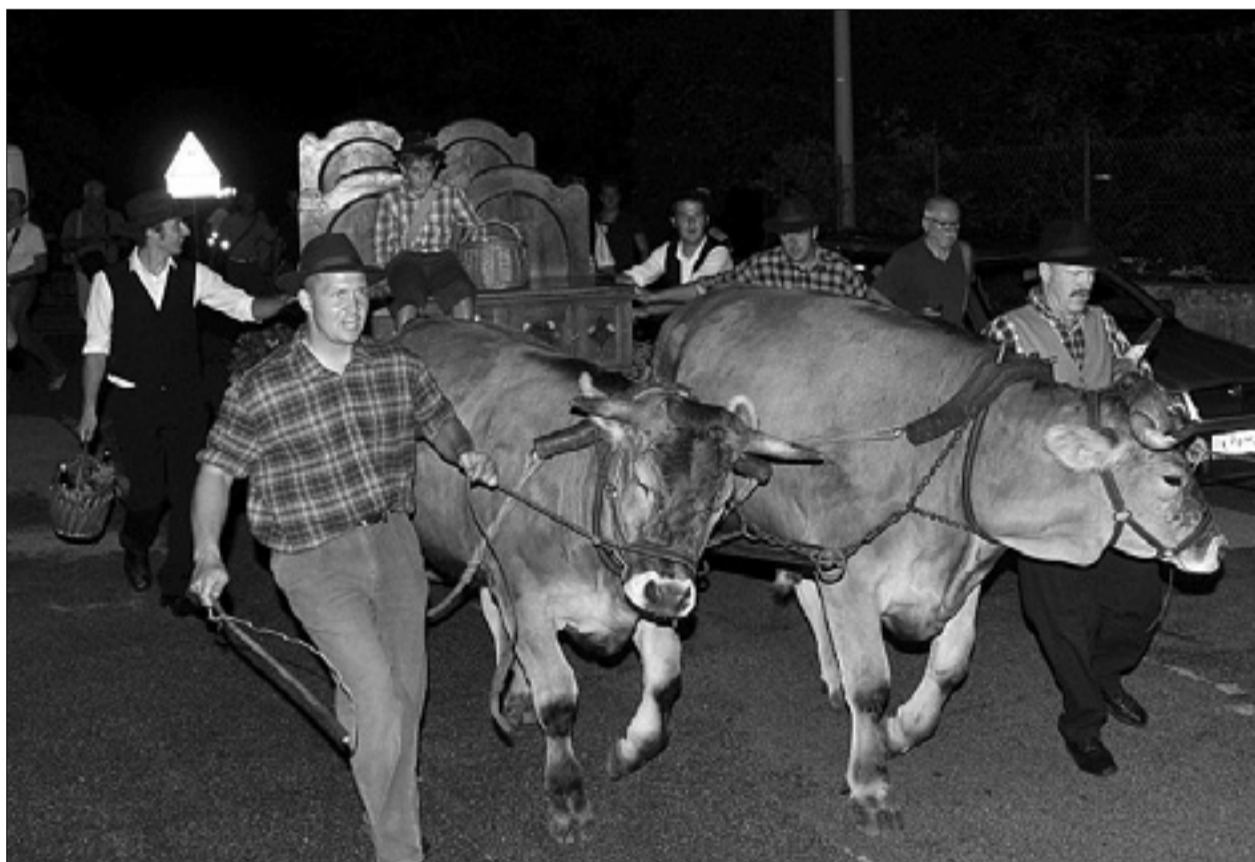
Za Martino in Aleša končno napočil čas za usodni »da«

Danes dopoldne si bosta v cerkvi na Tabru obljubila večno zvestobo, nato pa se bo slavlje nadaljevalo v Repnu

Aleš in Martina si bosta danes v cerkvi na Tabru obljubila večno zvestobo; včerajšnji dan je zaznamoval nastop folklornih skupin Kellarius iz Selargiusa (Cagliari) in Stu Ledj (spodaj) in prevoz nevestine bale (v sredini)

KROMA

Danes, točno ob 10. uri, si bosta Martina in Aleš v cerkvi na Tabru obljubila večno ljubezen. Po približno devetih letih bosta končno okronala svoje sanje, saj sta sama povedala, da verjmeta v pravo ljubezen. Danes pa bomo tudi vsi videli nevestino obleko, ki je doslej bila ovita v taničo skrivnosti. Ženin bo svoj »pohod« na Tabor začel iz Kraške hiše ob 8.30, nato bo na Colu ob 9. uri srečal nevesto in se bosta v spremstvu množice noš skupaj odpravila v cerkev. Po poročnem obredu, ki ga bo opravil Tone Bedenčič, se bo sprevod noš z novoporočencema na čelu spustil skozi Poklon in Col v Repnu, kjer bo ob 12. uri tradicionalna predaja neveste v Kraški hiši. Svatje bodo nato odšli na kosilo, ob 17. uri pa bosta Martina in Aleš na repenskem placu prvič zaplesala kot mož in žena ob glasbeni spremljavi Alpskega kvinteta.

V Repnu je bilo vzdušje tudi včeraj, na predzadnji dan velikega praznika, živahno. Slednji je namreč namenjen prevozu bale, ki je kot vsaki dve leti, tudi letos potekal po ustaljenem scenariju in prabil množico radovednežev. Nekoč pa je bil ta dogodek skrivnosten, da bi ljudje ne videli, kako skromna je nevestina dota. Repenski fantje in »balarji« so se z nevesto zbrali na Colu, kjer naj bi se nahajal njen dom (pravi pa je v Puljah pri Domju) in od tam krenili proti Kraški hiši, ki ponazarja ženinov dom, ki je sicer v Bazovici. Vola sta s Cola privlekla voz, na katerem je bila nevestina dota in deček s kokošjo, simbol plodnosti. Ženinova starša, ki sta ju prvič zaigrala Silvana Škabar in Gianni Soban, sta skrbno pregledala balo in naposled spre-

jela Martino v družino, saj je namreč na vozu bilo dovolj pohištva in drugih predmetov. To pa je bila še zadnja »obveznost kraškega para pred današnjim poročnim dnem.

Včerajšnje dogajanje je na repenskem placu zaznamoval prav poseben dogodek. Organizatorji Kraške ohceti so letos gostili folklorno skupino Kellarius iz kraja Selargius na Sardiniji. Člani društva Kraški dom so lani odpotovali na Sardinijo, kjer so nastopili na njihovi ohceti po starih običajih, ki jo prirejajo vsako leto in bodo 11. septembra praznovali 51. obletnico. Letos jim je KD Kraški dom vrnil uslugo in jih gostil na naši Kraški ohceti, ki je podobna njihovi. Pred prevozom bale je folklorna skupina Kellarius v njihovih tradicionalnih nošah zapela štiri pesmi v njihovem narečju ob spremljavi posebnim instrumentov, zatem pa so odplesali še tipične pleske z njihove zemlje. Njihov nastop je uvedla tržaška folklorna skupina Stu ledj, ki se je po večletnem premoru spet vrnila na Kraško ohcet.

Poročni predvečer se je zaključil pozno ponoči ob melodijah ansambla Kraški kvintet. Kot rečeno, bo danes etnografska prireditev dosegla višek, a tudi sklep. Kdor se bo udeležil sprevoda v noši, pa naj bo vesel, a ne razdivjan in razuzdan. Družba naj poje in vriska ter naj stopa za novoporočencema vse do Kraške hiše. (and)

Na ohcet z avtobusom!

Danes bo z Opčin (opensko križišče) in Proseka (s parkirišča športnega centra Ervatti) do prizorišča vozil av-

tobus. Z Opčin bo vozil vsako uro od 9. do 22. ure, s Proseka pa od 9.30 do 22.30. Avtobus se bo ustavil še na Fernetičih (parkirišče pri kasarni finančne straže) in na Colu (pri restavraciji Kras-Carso), nakar bo peljal do Repna. Organizatorji pozivajo obiskovalce Kraške ohceti, naj se poslužujejo avtobusne povezave, da bi preprečili težave v prometu.

Darila za kraški par

- 100 litrov goriva (darilo bencinskega servisa Adriaenergy na Proseku);
- darilni bon za dobro počutje v Wellness Centru Pesek - (darilo Restavracije Hotela Pesek);
- Angel, milostna podoba iz ljudske umetnosti, olje na platnu (dar umetnice Mihaele Velikonja);
- škatlica za nakit (darilo trgovine Avatar, Korzo 29);
- par ženskih in par moških kopalk (darilo trgovine Calzedonia, Ul. S. Nicolò 36 in Borzni trg 5);
- torba za plažo in trousse (darilo trgovine Pelletterie Roberta, Proseška ulica 18 - Opčine);
- poročni kolač (darilo pekarnice Čok z Opčin);
- ročno izdelane rokavice za nošo (darilo Adriane Cibic);
- nakupni bon v vrednosti 200 evrov (darilo sanitarne in optike Malalan);
- bogata košara (darilo občine Sežana);
- knjigi Vesne Guštin Beri beri rožmarin zeleni in Je več dnevov ku klobas (darilo KRD Dom Briščiki);
- usnjena torbica in dve steklenici šampanjca (darilo Wine Bar Piccolo in družina Berdon Igor);
- set za rezanje sira in stojalo za začimbe (darilo dekleške z Repentabra);
- akvarel in prtiček z idrijsko čipko (darilo občine Logatec);
- 6 steklenic refoška, 6 steklenic malvazije in 6 steklenic vitovske (darilo kmetije Igorja Grgiča);
- avtorska fotografija fotografa Borisa Prinčiča (darilo fotostudija BP 08 s Proseka);
- konfekcija ekstra deviškega oljčnega olja »DAGLA« (darilo oljkarstva Boris Pangerc - Dolina);
- stenski keramični krožnik (darilo keramičarke Gabrijele Ozbič);
- 2 premierska abonmaja za sezono 2011/2012 (darilo Slovenskega stalnega gledališča);
- kamnita slika Repentabra (darilo podjetja Kajzer Marmi);
- aparat za gretje postelje in nakupovalni bon v vrednosti 100 evrov (darilo trgovine NOVA srl - CONAD in Društvene prodajalne na Opčinah);
- 1 set skodelic za zajtrk in 12 tednov kavne mešanice »Desiderio Primoroma« (darilo pražarne Primoroma srl - Zgonik);
- 100 steklenic vina (darilo Kmečke zveze Trst);
- posoda na pritisk in ekonom lonec (darilo Železnine SAFER SNC - Prosek);
- poročni šopek, venček za nevesto in cvetlični aranžma za ženina (darilo cvetličarne Mara - Bazovica);
- bon v vrednosti 100,00 evrov za čiščenje oblek (darilo kemične čistilnice Pulisecco San Francesco iz Trsta, Ul. Palestrina 6);
- aparat za kavo znamke Grimac in 5kg kave Qubik caffè (Skupina Cogeco);
- komplet kuhinjskih nožev na lesenem podstavku (darilo pohištva Kralj David & Fabjana Snc.);
- dvoletna naročnina na Primorski dnevnik (darilo družbe DZP-PRAE in Zadruga Primorski dnevnik);
- narodna noša za nevesto (prispevek Občine Repentabor);
- majhna lesena skrinjica-ročno delo (darilo Marjana Corettija iz Ricmanj);
- majolke za vino (darilo prejšnjega kraškega para, Ivane in Deana);
- enoletna vinjeta za slovenske avtoceste (darilo BAR G Fernetiči);
- 750,00 evrov (darilo Zadružne kraške banke);
- prispevek za poročno potovanje (potovalna agencija Aurora Viaggi);
- knjiga Stanislava Renčlja Okusi Krasa (darilo Tržaške knjigarne);
- srebrni okvir (darilo draguljarne Skerlavaj);
- poročna prstana za ženina in nevesto (darilo draguljarne Malalan z Opčin);
- čevlji za nevesto (darilo podjetja Malalan Moda z Opčin);
- bon v vrednosti 200,00 evrov (darilo uslužbencev Tržaške kmetijske zadruge);
- 6 steklenic malvazije in 6 refoška (darilo kmetije Rado Kocjančič);
- slika za Kraško ohcet (darilo slikarja Deziderija Švare);
- večerja za dve osebi (darilo Gostilne Bak - Pesek);
- 10 steklenic vina (darilo bara Caffè Vatta);
- bon v vrednosti 100,00 evrov (darilo podjetja Cosmini macchine utensili S.r.l.);
- 1 kuhan pršut, 2 salami in sir (darilo trgovine Mauri Tiberio - jestvine na drobno);
- klekljana čipka (darilo Zvonimira in Nevenke Kalc - kraški par leta 1981).

LIBIJA - Spopadi manj srditi, a se nadaljujejo letalski napadi na jugu

Gadafi zabrisal sledi za seboj V Tripoliju humanitarni alarm

Mednarodna organizacija za migracije (IMO) začela evakuacijo tujcev iz prestolnice

TRIPOLI - Po noči, zaznamovani z bombnimi eksplozijami in spopadi med uporniki in silami libijskega diktatorja Moamerja Gadafija, so se razmere v Tripoliju včeraj umirile. Uporniki so medtem prevzeli nadzor nad pomembnim mejnim prehodom na libijsko-tunizijski meji, še vedno pa ni znano, kje se nahaja Gadafi. Po silovitih spopadih z uporniki v Tripoliju minuli teden so Gadafijeve sile po besedah upornikov izbrle drugačno taktiko. Proti upornikom se zdaj borijo gverilski, z manjšimi, nepredvidljivimi napadi iz skryališč.

Zaradi nevarnih razmer je Mednarodna organizacija za migracije (IMO) začela evakuacijo tujcev iz libijske prestolnice. Prva ladja s tujci, večinoma Alžirci in Egipčani, je včeraj po 30-urni plovi prispela v Bengazi. Na krovu ladje je bilo tudi osem političnih zapornikov in humanitarni delavci. IMO napoveduje, da bo evakuacije tujcev z zahoda na bolj varen vzhod Libije nadaljeval v naslednjih dneh. Iz Bengazija je tako v petek proti Tripoliju odpeljala 50 humanitarnih delavcev, hrano, zdravila in druge nujne potrebščine.

Še v petek zvečer so uporniki sicer zatrjevali, da po torkovem zavzetju Gadafijeve rezidence nadzorujejo že 95 odstotkov Tripolija. Ne glede na to niso zanikali, da nekatere mestne četrti, kot Abu Salim in Salahedin, še vedno obvladujejo Gadafijeve sile. Še pred kratkim so spopadi divjali tudi v okolici letališča v Tripoliju, ki so ga Gadafijeve sile obstrlejevale z raketami in granatami. Včeraj pa so uporniki sporočili, da so popolnoma prevzeli nadzor nad njim.

Zveza Nato medtem nadaljuje z obstreljevanjem ciljev na območju Gadafijevega rojstnega kraja Sirta, ki ga še vedno nadzorujejo Gadafijeve sile. V zadnjih 24 urah so uničili 15 vozil Gadafijevih moč in štiri druge objekte, napad na mesto pa pripravljajo tudi libijski uporniki. Po drugi strani je upornikom uspelo zavzeti strateško pomemben mejni prehod Ras Adždir med Libijo in Tunizijo. Gre namreč za ključni mejni prehod med državama, osvojitve katerega bo upornikom močno olajšala oskrbo z nujnimi potrebščninami iz Tunizije. Prav tako je zavzetje Ras Adždirja pomembno, ker

otežuje možnosti Gadafija za pobeg iz Libije. Ugibanja o tem, kje se diktator skriva, se namreč še vedno nadaljujejo. Po ocenah upornikov bi lahko v petek prebegnil iz Libije v Alžirijo.

Po poročanju egipčanske tiskovne agencije Mena je namreč v petek zjutraj šest blindiranih mercedesov doseglo Gadames na libijsko-alžirski meji, v vozilih pa naj bi se nahajali libijski visoki državni uradniki, med njimi morja tudi Gadafi s sinovi. Vse do meje je vozila spremljal vojaški konvoj, uporniki pa mu niso mogli slediti zaradi pomanjkanja orožja in streliva.

Informacije doslej niso potrdili ne alžirski ne libijski uradni viri. Tiskovni predstavnik alžirskega zunanjega ministrstva Amar Belani je ob tem le zatrdil, da vodi Alžirija do Libije politiko nevtralnosti in se na nikakršen način ne vmešava v notranje zadeve svoje sosed. Alžirija sicer ni priznala libijskega prehodnega nacionalnega sveta upornikov in ni nikoli uradno zahtevala Gadafijevega odstopa. (STA)

Uporniki kažejo orožje, ki so ga zaplenili Gadafijevemu sinu al Sadiju ANSA

ZDA - Čeprav so orkan deklasirali na 1. stopnjo

Zaradi Irene v New Yorku obvezna evakuacija 370 tisoč ljudi

NEW YORK - Orkan Irene je včeraj z vetrovi okrog 140 kilometrov na uro dosegel obalo Severne Karoline in se napotil proti New Yorku, ki naj bi ga dosegel v prvih današnjih urah. Čeprav je njegova moč splahnela v orkan prve kategorije, je v Severni Karolini brez elektrike ostalo več sto tisoč ljudi, motena je tudi oskrba z vodo. Guverner zvezne države Beverly Perdue je povedal, da je orkan povzročil velikansko škodo na električni napeljavi in vodni oskrbi, zahteval pa naj bi eno življenje.

Zupan New Yorka Michael Bloomberg je 370.000 Newyorčanov, ki živijo na ogroženih obalnih območjih metropole, pozval k takojšnji evakuaciji. Opozoril je, da gre za močan orkan, ki ogroža življenja, ne glede na to, ali bo šibkejši in ne glede na njegovo pot. Oblasti so odredile obvezno evakuacijo 370.000 ljudi, 7000 bolnikov in starejših občanov pa so že evakuirali iz bolnišnic in domov za ostarele. Od poldneva po lokalnem času so v New Yorku prekinili ves javni promet, vključno s podzemno železnico, in zaprli vsa newyorška letališča, vključno z mednarodnim JFK.

Italijanska gospodinjstva zaradi varčevalnih ukrepov ob 1500 evrov

RIM - Izreden paket ukrepov za stabilizacijo javnih financ še ni bil odobren, a so združena potrošnikov že izračunala, da bo znesek vseh novih podražitev na koncu leta italijanska gospodinjstva stal 1500 evrov. Podražitev naj bi zadevale celo vrsto področij, ki gredo od avtomobilskega zavarovanja in železniškega prevoza do šolskih knjig in prehrane. Zaradi varčevalnih ukrepov pa bi lahko prišlo tudi do podražitev tarif javnih storitev, če ne bodo izvedene stroge kontrole za preprečitve, da bi se stroški uvedbe davka na finančne transakcije prevalili na ramena potrošnikov, opozarjata združenja Adusbef in Federconsumatori.

Tožilstvo v Monzi vztraja pri zaporu za Penatija

MILAN - Javno tožilstvo v Monzi ne odstopa od zahteve po zaporu za Filipa Penatija, do nedavnega enega najtesnejših sodelavcev sekretarja Demokratske stranke Bersanija. Penati je sicer suspendiral svoje članstvo v stranki in izstopil iz svetniške skupine v deželni svetu Lombardije, vendar ostaja deželni svetnik. Kljub zelo težkim obtožbam, ki so jih preiskovalci potrdili, preiskovalni sodnik zanj ni odredil zapore, kot je zahtevalo tožilstvo. To se bo zdaj na odločitev preiskovalnega sodnika, ki je izsiljevanje spremenil v korupcijo, za katero je že nastopilo zastarjanje, pritožilo, ker politika bremerenijo »zelo hudi krivdni indici«.

V atentatu na ZN v Abuji najmanj 19 mrtvih

ABUJA - Obračun petkovega bombnega atentata na poslojce ZN v nigerijski prestolnici se je povzpela na 19 mrtvih, več deset pa se jih zdravi v bolnišnicah. Kraj dogodka je včeraj obiskal nigerijski predsednik Goodluck Jonathan, močno obsodbo atentata pa je izrekel tudi generalni sekretar ZN Ban Ki Moon. Po neuradnih virih naj bi v napadu in za posledicami poškodb umrlo med 19 in 25 ljudi, čeprav se bo število žrtev verjetno še povečalo. Odgovornost za atentat je prevzela lokalna islamistična skupina Boko Haram.

Najstarejša Zemljanka je praznovala 115 let

MIAMI - Najstarejša oseba na svetu, Američanka Bess Cooper iz Tennessee, je v petek praznovala 115. rojstni dan. Njene zabave se je udeležil tudi raziskovalec Guinnessove knjige rekordov, ki ji je podaril že drugo priznanje, da je Bess najstarejši živeči človek. Prvo je prejela od 114. rojstnem dnevu.

prej do novice

www.primorski.eu

ITALIJA - Bossi pristal na rahlo zvišanje najvišje stopnje davka na dodano vrednost

Vladna koalicija našla skupni jezik

Dogovor naj bi sklenili jutri v Arcoreju - Pokrajine za sedaj ostajajo, solidarnostni davek pod vprašajem - Tremonti opozarja, da kriza še ni prišla do vrha

RIM - Bossi ne nasprotuje več zvišanju najvišje, 20-odstotne stopnje davka na dodano vrednost na 21 odstotkov, kar pomeni, da bosta vodja Severne lige in Berlusconi jutri zvečer v Arcoreju zlahka dosegla dogovor. Pot do njega sta v petek v Rimu utirala ministra Maroni in Calderoli, ki sta se sestala s sekretarjem Ljudstva svobode Alfantom, s predstavniki županov in dežel.

Trenutno kaže, da bosta ključna ukrepa v varčevalnem paketu ravno zvišanje stopnje davka IVA in razširitev davka na finančne transakcije (t.i. Robin Hood Tax), ki naj bi obrodila skoraj dve milijardi evrov, oba ukrepa skupaj pa skoraj šest milijard. Tako bo mogoče reze občinam zmanjšati za dve do tri milijarde evrov glede na vladno besedilo ukrepa. Črtana ali pa omejena na dohodke, ki presegajo 150 tisoč evrov letno, naj bi bila tudi t.i. solidarnostna supertaksa, ki povzroča toliko razprav. Kar pa zadeva pokrajine, kaže, da bodo ukinjene vse, tudi velike, toda na način in v časovnih rokih, ki jih bo treba določiti s posebno ustavno reformo. Kar na koncu pomeni, da čez deset, dvajset let, ali pa nikoli.

Kot pravijo viri blizu Ljudstva svobode, je Severna liga končno priznala, da ni mogoče imeti »sivega volka in cele koze«. Če je treba umakniti krče-

nje dotacij za lokalne uprave in dežele, je treba najti denar drugje, kajti znesek varčevalnega paketa (45,5 milijarde evrov) se ne sme spremeniti. Ker so za ligo tabu tema tudi pokojnine, ostane najhitrejši način za postrganje potrebnega denarja ravno zvišanje stopnje davka IVA, kar naj bi državni blagajni zagotovilo približno štiri milijarde evrov.

Vse kaže, da zvišanju davka na dodano vrednost ne nasprotuje niti Tremonti. Gospodarski minister je bil včeraj gost na mitingu gibanja Comunione e liberazione v Riminiju, kjer pa je govoril predvsem o krizi v območju evra. Po njegovem mnenju je bilo narejeno veliko napak, ker so številne vlade mislile, da gre za negativen gospodarski cikel in ne za krizo. Pri tem svoje vlade ni omenil. Rešitev minister še vedno vidi v uvedbi evrskih obveznic (t.i. eurobond), čemur pa močno nasprotuje Nemčija. »Za premaganje krize v dobi druge globalizacije je temeljnega pomena vzpostaviti evropski blok,« je poudaril minister.

Če je italijanska vlada od leta 2008 krizo preprosto zanikala, se je zdaj boji. Tremonti je opozoril, da »še ni prišla do vrhunca« in da se »pošasti izmenjujejo«. Prejšnja kriza je bila gašena z večanjem javnih dolgov, potem pa je zdravilo postalo bolezen, je ocenil gospodarski minister.

Minister Giulio Tremonti je bil osrednji gost zaključnega dne mitinga CL v Riminiju

ANSA

Hostaria ai piniTIPIČNE DEŽELNE IN KRAŠKE JEDI
Meso - Ribe - Divjačina, Velika dvorana - Vrt

Božje polje, 14 - 34010 Zgonik (TS), Tel.: 040 225324 - fax: 040 225358

Kuga +

Popravljamo avtomobile in avtodome vseh znamk
Meritve emisij izpušnih plinov motorjev (t.i. Bollino Blu)

ENZO POOBLAŠČENA FORD DELAVNICA

Opčine - Bazoviška ul. / Via di Basovizza 60 tel. in fax 040 214618
enzo.carli@autofficinaenzo.com - www.autofficinaenzo.com**BIZJAK BORIS**

Nabrežina Kamnolomi 63/A

- Izkopi - rušenje - kanalizacija
- gradbena, gozdna in cestna dela

Trl. 040.200103 - Fax.040.2024145 - Mob.335.6939992
impresabizjak@spin.it

Fotografski utrinki z letošnjega praznovanja

FERNETTI*Usluge, strukture in sredstva za skladiščenje,
prevoznitvo in trgovino
z vzhodno Evropo*TERMINAL INTERMODALE DI
TRIESTE - FERNETTI Spa34016 Repentabor - Trst
tel. 040. 2199111
fax 040.219987VSE VSEBINE IN VEČ FOTOGRAFIJ NA www.primorski.eu POD SEKCIJO »DOSJEI«

Fotografije Davorin Krizmančič/KROMA

p o h i š t v o
KRALJ

na Opčinah, ul. Carsia, 45, tel. 040.213579

Romantic Collection
CALLESELLA

Na Opčinah - Dunajska cesta 17/A

Izkoristite izredne septembrske popuste!

Ženska in moška oblačila:
Perilo in pižame:
Izbor mer za krepkeše postave.

Guštin

SERVICE PARTNER

GOSPODARSKA VOZILA

SERVISIRANJE IN AVTOKAROSERIJA

OBRTNA CONA "ZGONIK" Ul. Proseška Postaja, 29/a
040 225343 - email: assistenza@gustin.volkswagengroup.it

KRAŠKA OHCET

Fotografski utrinki z le

Kaj pomeni roža rdeča,
kaj pomeni rožmarin?
Roža rdeča je ljubezen,
rožmarin je za spomin.
(Ljudska)

Mladoporočencema
želimo srečno
skupno pot!

Poročni šopki

A.D.A
Atelier Dom Art
na Opčinah - Dunajska 17/a
Tel. 040 2158266

Maida
FRIZERSKI SALON

ZA NEVESTE:
*ureditev pričesk
na domu*

Urniki:
ob sobotah 8.00 - 16.30
OPČINE (TS)
Tel. 040211359
Proseška ul. 20

GOSTILNA GUSTIN

ZGONIK 3/A Tel. 040.229123
domača kuhinja - pizza iz krušne peči

Prehranska dopolnila,
olja in kozmetični izdelki znamke

planet zdravja
planet of health

so vam na razpolago tudi v Italiji
v trgovini

Viva
(Vida Legiša)
v Sesljanu, 54/D
(ob trgovini koles Motorbike, blizu hotela Ai sette nani).
Ob možnosti splošne ugotovitve telesnega stanja vam trgovina
v teh poletnih mesecih priporoča naravno olje za sončenje.

Fotostudio BP 08
Prosek 212 - Trst
328 9430124

Boris Princič
fotograf

Draguljarna Skerlavai

TRST, UL. BATTISTI, 2 - TEL. 040-7606012

AURORA VIAGGI

Zaupajte
izkušnosti!

TRST - ul. Milano, 20 - tel 040631300 fax 040365587 - www.auroraviaggi.com

MSE VSEBINE IN VEČ FOTOGRAFIJ NA WWW.PRIMORSKI.ETI.PODSEKCIJA.DOSIJEI

etošnjega praznovanja

Fotografije Davorin Krizmančič/KROMA

Center Hotel
 ★ ★ ★
 Dependance Center Hotel | Dependance Lipa
 ul. Igo Gruden 43 | 34149 Bazovica | Tel. +39 040 9221334
 info@centerhotel.it | www.centerhotel.it

EDIL CARSO snc.
 GRADBENO PODJETJE IN OBNOVA ZGRADB
Obrtna cona ZGONIK Proseška postaja 29/B
 Tel. 040.2528036 - Faks 040.2529521 - Mob. 348.5211656
 www.edilcarso.it - e-mail: edilcarso@libero.it

SINCERT
 ISO 9001:2000
ISTITUTO GIORDANO
 CERTIFICATO N. 1580
 Certificirani po standardih ISO in člani konzorcija KARST

ZKB |

1908 credito cooperativo del carso
 zadruga kraška banka

**“naša banka
 naši običaji
 naši ljudje”**

*Martini in Alešu
 iskrene čestitke na novi življenjski poti*

www.zkb.it

Prehrambeni diskont Eurospin
Mima s.n.c.
 Delovni čas:
 PONEDELJEK 8.30 - 13.00
 TOREK - SOBOTA 8.30 - 19.00
 V nedeljo zaprto
 Fernetiči, 24
 REPENTABOR
 tel. 040 2175832

K
 Hotel Restauracija
KRIŽMAN
 REPEN 76
 Tel. 040.327115 / 327002
 Fax 040.327370
 http://www.hotelkrizman.eu
 e-mail: info@hotelkrizman.eu
 zaprto ob torkih (cel dan) in ponedeljkih (za kosilo)

BAR SPORTIVO
 di Laura e Sergio

Vedno sveži **sendviči**,
 tramezini in ...
 Na razpolago **velika** dvorana!

**Kraškemu paru 2011 Alešu in Martini
 želimo vso srečo na skupni poti!**

Ul. dell'Istria 8/E - Sveti Jakob, TRST

VSE VSEBINE IN VEC FOTOGRAFIJ NA WWW.PJIMMOCISARBEV.FOD.SERCIO.DUSJEJK

Italijanska kmetijska posestva so se po površini v zadnjem desetletju precej povečala

SPLOŠNI POPIS KMETIJSTVA

V letih od 2000 do 2010 velike spremembe v italijanskem kmetijstvu

SVETOVALNA SLUŽBA KMEČKE ZVEZE V SODELOVANJU Z ZKB

Podatki šestega centralnega splošnega popisa kmetijstva iz leta 2010, ki jih je predstavil pred kratkim Državni zavod za statistiko (ISTAT), kažejo pomembne spremembe v italijanskem primarnem sektorju v primerjavi s tistimi iz leta 2000.

V desetih letih se je število kmetijskih gospodarstev zmanjšalo za 30,2% in sicer od 2.405.453 iz leta 2010 na 1.630.420 iz lanskega leta. Zmanjšanje pa zadeva predvsem majhne kmetije, ker je obseg obdelovalne zemlje ostal skoraj nespremenjen, saj se je skrčila le za 2,3% in je leta 2010 obsegala 12.885.186 hektarov.

Iz tega izhaja pozitiven podatek o občutnem izboljšanju sestave italijanskega kmetijstva, kot dokazuje povprečna velikost kmetijskih gospodarstev. Slednja se je povečala v desetih letih za 44% in sicer od 5,5 ha na 7,9 ha. Isti trend je zaznaven tudi v FJK, kjer se je povprečna velikost kmetijskih gospodarstev povečala za 38% in sicer od 7,2 ha na 9,9 ha. Nad državnim povprečjem pa se je skrčil obseg obdelovalne zemlje, ki je leta 2000 znašal 237.970 ha, deset let pozneje pa 219.910 ha (-7,6%). Več kot polovica italijanskih kmetij (54,6%) se nahaja v petih po obsegu proizvodnje kmetijsko pomembnejših deželah. Na prvem mestu je Apulija (275.000 kmetij) sledijo Sicilija (219.000), Kalabrija (138.000), Kampanija (137.000) in Veneto (121.000).

Glede povprečne velikosti gospodarstev pa najdemo na prvem mestu Sardinijo (19,2 ha), kateri sledi Lombardija (18,4 ha). Na zadnjem mestu pa je Ligurija (2,1 ha), tik pred njo pa sta Kampanija in Kalabrija, obe s povprečno površino 4,0 ha.

Zanimivi so tudi podatki o načinu vodenja kmetij. Tudi z ozirom na vodenje gospodarstev je prišlo do premikov, ki sicer ne zadevajo načina vodenja, temveč lastniško razmerje med upravljavcem in zemljo. Na 95% kmetij vodi, kot v prejšnjem številu, upravitelj kmetijo neposredno, medtem ko je delež zemlje v zakupu močno porastel. Leta 2000 je znašal 24,5% celotnih obdelovalnih površin, deset let pozneje pa 39,4%, s 52,4% porastom.

Tudi v zvezi z delovno silo je prišlo do sprememb. Na prvem mestu najdemo upravitelja kmetijskega gospodarstva, ki se v 42,6% primerov neposredno ukvarja z obdelovanjem zemlje. Velik delež ima družinska delovna sila, ki predstavlja, skupaj z upravljavcem 78,4% zaposlenih v kmetijstvu. Delež plačane delovne sile (odvisnih delavcev) pa znaša 21,6%, kar je 3% več kot leta 2000. Omeniti velja tudi rastoče število žensk pri upravljanju kmetij, saj je njihov delež pred desetimi leti znašal 30,4%, leta 2010 pa 33,0%, kar pomeni, da upravlja ženska vsako tretje kmetijsko gospodarstvo.

Na koncu še en pozitiven podatek. Zaznavno se je povečalo število mladih upraviteljev kmetij, kot tudi njihova strokovna usposobljenost, upravljavci iz pod 30 let predstavljajo 2,5% (leta 2000 2,1%), izpod 45 let pa 18,6% (leta 2000 18,2%).

Podatki splošnega popisa kmetijstva sicer potrjujejo strukturno šibkost sektorja, zlasti če jih primerjamo s tistimi kmetijsko razvitih držav (Francija, Nizozemska, Danska ipd.), kažejo pa pozitiven premik na boljše glede strukture gospodarstev, kar je osnovni pogoj za razvoj in povečanje storilnosti italijanskega primarnega sektorja.

STROKOVNI NASVETI

Sedaj je čas za sejanje motovilca in rukole

Danes bomo opisali dve zelenjadnici, motovilec in rukolo, ki ju lahko sejemo v tem času. Ker imata kratek življenjski cikel, ju lahko pobiramo že pred zimskim mrazom. Če pa je zima mila, ali v bolj zavetnih legah, ju lahko gojimo celo zimo.

MOTOVILEC (*Valerianella locusta*) pripada družini Valerianaceae. Zelo lahko ga je gojiti. Sejemo lahko že konec avgusta. Za setev sta primerna predvsem september in oktober, v novembru in decembru ga lahko tudi sejemo, a le v zavarovanem prostoru. Proti koncu zime ga lahko spet sejemo za spomladanski pridelek. Poznejša setev ni priporočljiva, saj gre od junija dalje motovilec v seme. Še najboljše je, da ga sejemo postopoma, na ta način si zagotovimo pridelek vso zimo.

Motovilec se prilagodi vsakim tlom, najbolj pa mu ustrezajo srednje težka. V primeru bolj težkih tal gredice nekoliko dvignemo, da voda ne zastaja. Zelo važno je tudi, da zavrnamo površino, da ne bi voda zastajala v posameznih točkah, drugače lahko listi porumenijo. Motovilec raste v nevtralnem in rahlo kislim tleh. Bolje je, da z njim kolobarimo in ga ponovno posadimo na isto mesto vsaki dve leti. Motovilec sejemo na sončno lego, pa čeprav dobro uspeva tudi v senci.

Med sortami omenimo holandski širokolistni motovilec, ki je najbolj primeren za naše kraje, ima večje in bolj mesnate liste. Primeren je za bolj vlažna in mrzla področja. Ljubljanski motovilec ima srednje velike liste in je tudi odporen proti mrazu.

Pred sejanjem zemljo površinsko obdelamo. Tik pred setvijo zemljo zrahljamo. Sejemo približno 1 gram na kvadratni meter in precej površinsko. Če porabimo manj semena, bomo dobili nekoliko večje rastlinice. Seme naj bo dobro zadelano v zemljo. Takoj po setvi zalijemo. Setveno površino pokrijemo z žakljevino ali pajčevinastim vlaknom.

Glede gnojenja rastlina ni zahtevna. V majhnih vrtovih pred setvijo sploh ni treba gnojiti. Dobro je, če ga sejemo na zemljišče, kjer je prej uspevala kaka vrtnina, ki smo jo dobro pognojili, kot na primer krompir, paradiznik in ostale plodovke. Dognojevati tudi ni treba.

Motovilec težko prenaša plevel, zato ga moramo stalno odstranjevati. Zaradi tega je koristno sejanje v vrstah, da lahko okopavamo. Motovilec ni zahteven za vodo. Vsekakor ga moramo za boljši pridelek zmerno zalivati. V primeru mile zime motovilec dobro uspeva na prostem, če pa je zelo hladno, ga zavarujemo s tunelom ali rastlinjakom. Večkrat pa moramo tunel ali rastlinjak prezračiti. Včasih za-

dostuje le, da motovilec pokrijemo s pajčevinastim vlaknom, slamo ali s kakim drugim materialom. Koristno je tudi, da tla občasno okopavamo, da voda prodre v globino.

Motovilec pobiramo tako, da ga spodrežemo, ker se ponovno obraste. Lahko režemo tudi celo rastlino, z malo koreninami, posebno če hočemo pridelek prodati. Pobiramo proti večeru, ko so rastline bolj suhe. Motovilec je zelo trpežna rastlina, zato nimamo večjih težav glede varstva rastlin.

RUKOLA (*Eruca sativa*) ni preveč razširjena zelenjadnica po naših vrtovih, ima pa veliko zdravilnih lastnosti, zaradi katerih jo je vredno gojiti. Spada v družino križnic.

Gojenje rukole ni težko. Rukolo lahko sejemo spomladi ali konec poletja. Če jo sejemo sedaj, bo dala kakovosten pridelek. Rukola je precej trpežna na mraz, pa čeprav ne mara dolgotrajnih pozeh. Dobro raste v vseh zemljah. V bolj težkih zemljah moramo poskrbeti, da voda ne zastaja. To je važno predvsem, če jo sejemo v tem času. Če pa hočemo obilen in kakovosten pridelek, moramo rukolo stalno zalivati, posebno poleti. Rukole ne smemo sejati dve leti zaporedoma na isto mesto. Prav tako ne sme slediti rastlinam, ki pripadajo isti družini, kot na primer vrtna kreša, redkev in druge kapusnice.

Po navadi rukole ni treba gnojiti, saj se poslužuje elementov, ki se nahajajo v zemlji od prejšnjih kultur. V teoriji lahko gojimo rukolo celo leto, pa čeprav jo ob najbolj mrzlih mesecih gojimo v tunelu ali rastlinjaku. Tunel moramo ob zimskih mesecih prezračevati. Ob najbolj toplih mesecih po navadi ne sejemo, saj daje v teh mesecih manjši proizvod.

Zemljo, kjer bomo gojili rukolo, obdelamo do globine 20-25 cm. V primeru bolj težke zemlje nekoliko dvignemo gredice, da voda ne zastaja. Rukolo lahko sejemo postopoma, približno vsakih 30-45 dni, da jo lahko skozni pobiramo. Sejemo po vsej površini, lahko pa tudi v vrste. Sejemo zelo površinsko. Po sejanju površino pokrijemo s pajčevinastim vlaknom ali vrečevino in rahlo, a stalno zalivamo. Če je potrebno, rastlinice redčimo. Rukolo lahko gojimo tudi v vazi. Lahko na primer vazo pozimi postavimo med dvojnimi okni, kjer dobro uspeva.

Rukolo pobiramo tako, da jo režemo z dobro nabrušenim nožem, ko so listi dolgi 10 cm. Režemo 2 cm nad srcem rastline, saj se rukola obnavlja. Režemo jo lahko tudi 4 do 5 krat v istem ravnem obdobju. Prestari listi niso dobri, zato jih ne smemo rezati prepuzno.

Magda Šturman

POZIV KMEČKE ZVEZE

Vabilo kmetijam na vaški praznik v Gročani in tržnico v Ilirski Bistrici

SKD Krasno polje Gročana, Pesek, Draga prireja že tradicionalni Septembrski vaški praznik, ki bo letos na sporedu v dneh od petka, 9. septembra, do nedelje, 11. septembra 2011.

Tudi letos se prireditev uokvirja v širšo pobudo »Pot zemlje in vode, virov življenja« v sodelovanju s pripravljalnimi odbori Dni kmetijstva, ribištva in gozdarstva, občino Dolino in Kmečko zvezo. Zaradi tega bo razstava-sejem potekala v širši obliki s stojnicami, na katerih bodo kmetovalci in obrtniki s krajevne območja imeli možnost promovirati in ovrednotiti svoje kmetijske in druge pridelke ter izdelke. Razstava/sejem se bo vršila samo v soboto 10. in v nedeljo 11. septembra. V ta namen bodo postavljene stojnice na širšem območju vaškega jedra. Ob tem bo na vaškem trgu potekala tradicionalna šagra.

Kmečka zveza in Slovensko kulturno društvo Krasno polje vabita kmetije, da se udeležijo z lastno ponudbo razstave/sejma tipičnih pridelkov in izdelkov. Prispevek za udeležbo znaša 35 €/stojnico za delno kritje stroškov.

Od petka 23. do nedelje 25. septembra pa bo potekala kmetijska tržnica v Ilirski Bistrici. Kmečka zveza vabi kmetije, da se udeležijo tudi te zanimive tržnice, ki jo prirejata LAS - Društvo za razvoj podeželja med Snežnikom in Nanosom in Občina Ilirska Bistrica.

Za dodatne informacije so na razpolago uradi Kmečke zveze (040 362941).

ANALIZE GROZDJAR

Obvestilo Kmečke zveze vinogradnikom

Kmečka zveza obvešča vinogradnike, da bo v sodelovanju z Zadržno kraško banko njena svetovalna služba opravila v prihodnjih dneh meritve sladkorne stopnje in skupnih kislin grozdja po spodaj navedenem zaporedju:

- torek 30/08/2011, od 14:00 do 16:00 v kleti Roberta Ote v Boljuncu;

- četrtek 01/09/2011, od 14:00 do 16:00 na kmetiji Dušana Križmana, Kontovel 112;

- četrtek 01/09/2011 od 16:15 do 17:30 na kmetiji Paola Ferfoglie, Medja vas 6.

O nadaljnjih meritvah bo zveza sproti obveščala vinogradnike.

Svetovalna služba KZ v sodelovanju z ZKB

PLATFORMA NEVLADNIH ORGANIZACIJ O VEČJEZIČNOSTI

Evropska unija naj aktivno podpira večjezičnost, s poudarkom na manjšinah

BOJAN BREZIGAR

Evropska komisija je leta 2009 objavila poročilo o večjezičnosti ter ga poslala v obravnavo Evropskemu parlamentu in Evropskemu svetov. Gre za dokument, ki naj bi vseboval temeljne smernice za delovanje evropskih institucij na področju zagotavljanja večjezičnosti v Evropski uniji. Dokument je doživel vrsto kritik, še zlasti pa so bili do njega kritični predstavniki jezikovnih manjšin, ki jih dokument le bežno omenja vendar jim ne zagotavlja pravičnega.

Manjšine so namreč od Evropske komisije pričakovale dvoplastno politiko za zaščito njihovih jezikov.

Manjšine, ki govorijo jezike, ki so že uradni jeziki Evropske unije, vendar niso uradni jeziki na ozemlju, na katerem živijo, so pričakovale ustrezen pritisk na države članice, da bi zagotovile tem manjšinam ustrežno raven zaščite in njihovim jezikom ustrezen razvoj v tujejezičnem okolju.

Manjšine, ki govorijo jezike, ki še niso uradni jeziki Evropske unije pa so poleg omenjenih pritiskov na države, v katerih živijo, pričakovale tudi korak na poti k priznanju statusa, morda samo delno, v Evropski uniji. Gre seveda za ukrepe, ki delno presežajo sama določila Lizbonske pogodbe, vendar niso v neskladju s to pogodbo.

Teh izrazov dobre volje Evropska komisija ni pokazala, kljub obvezam, ki izhajajo tako iz Lizbonske pogodbe kot tudi iz Listine o temeljnih pravicah EU ter iz številnih drugih dokumentov. Njeno poročilo izpred dveh let so tako močno kritizirale predvsem nevladne organizacije. Takratni komisar za večjezičnost Leonard Orban je zato leta 2009, tik pred koncem mandata, oblikoval platformo nevladnih organizacij in jo zaprosil, da izdela svoja stališča v zvezi z jezikovno politiko Evropske unije.

Ta platforma, ki so jo sestavljali priznani strokovnjaki iz številnih nevladnih organizacij, ki je evropska komisija ni institucionalizirala (in torej njeni člani niso prejeli niti povračila stroškov, ampak so za to skrbele nevladne organizacije), je sedaj predložila svoj dokument, skoraj 140 strani dolgo besedilo, ki se dotika domala vseh aspektov jezikovne politike Evropske unije in še zlasti opozarja na številne pomanjkljivosti.

Komisar Orban je sicer že ob umestitvi te platforme nakazal njene glavne cilje: promocija večjezičnosti za socialno kohezijo in medkulturni dialog, zagotovitev priseljencem možnost, da se naučijo jezika države, v katero so se preselili in obenem ohranijo svoj materni jezik, izkoristiti sredstva obveščanja, ki pri svojem delu uporabljajo večjezičnost, povečati večjezičnost v Evropi z vrednotenjem uradnih,

regionalnih in manjšinskih jezikov ter jezikov priseljencev in nazadnje zagotoviti vsem državljanom Evropske unije, ne glede na to, kje živijo, možnost, da se učijo jezika.

Orbanove ambicije so bile torej zelo velike, vendar je po zamenjavi Barrosove komisije leta 2009 in po odpravi resorja za večjezičnost, ki ga je Barroso strpal v resor za kulturo in izobraževanje zanimanje za ta vprašanja znatno upadlo.

Zato je tem pomembnejše, da je ta neformalna platforma nadaljevala z delom in sedaj oblikovala svoj zaključni dokument, ki ga je Evropska komisija objavila na svoji spletni strani.

Povzemanje tega dokumenta seveda ni lahko; tu se bomo zato omejili na nekatere splošne zaključke, ki jih dokument vsebuje v uvodnem delu, nato

pa se bomo osredotočili na nekatere ocene v zvezi z manjšinskimi ali regionalnimi jeziki.

Splošni zaključki

Prvo vprašanje, ki se ga loteva ta del dokumenta zadeva seznam jezikov, s katerimi naj bi se ukvarjala Evropska unija. Odgovor je tu zelo jasan: vsi jeziki, ki jih rabi katerakoli skupnost v Evropski uniji, pa naj gre za teritorialne jezike ali za jezike priseljencev, morajo biti sestavni del jezikovne politike Evropske unije. EU se torej ne sme ukvarjati samo s svojimi uradnimi jeziki, ampak mora v svojo jezikovno politiko vključiti manj rabljene jezike, jezika migrantskih skupnosti in manjšinske jezike. »To bo pripomoglo k zagotavljanju evropske kulturne raznolikosti in tudi človekove pravice državljanov,« so zapisali.

Drugo vprašanje zadeva uravnotežene temeljne načela Evropske unije, ki govori o enotnosti v raznolikosti. Tu je treba zadostiti dvema potrebama: možnosti učinkovitega medsebojnega komuniciranja in potrebi po promociji kulturne in jezikovne raznolikosti. Glede tega bo treba oblikovati ustrezno metodologijo, da se za vsak primer posebej oceni, kakšno mora biti to ravnovesje. Večjezičnost ima namreč lahko dve značilnosti: sposobnost ljudi, da komunicirajo v več jezikih, pa tudi pravico ljudi, da se z njimi komunicira v njihovem jeziku. Ti dve značilnosti se med seboj ne izključujeta, ampak je treba med njima najti ustrezno ravnovesje.

Tretje vprašanje zadeva državljanke, ki morajo biti v središču evropske politike. Seznanjeni morajo biti s pravicami, potrebami, cilji in socialnim kontekstom evropske državljanske politike. To pa seveda terja sistematično raziskovanje, ki bi omogočilo ljudem, ki se zavzemajo za večjezičnost, da čim bolj opravijo svoje delo, upoštevajoč tudi dobre prakse v vsej Evropi. Potrebe in prakse se med državami razlikujejo; pa ne samo med državami, različne so v posameznih regijah in celo krajih ter nenazadnje niso enake za vse posameznike. Treba je torej ugotoviti, katere cilje želijo doseči državljani in razviti politiko, ki jim bo to omogočila. Za različne primere je treba oblikovati različne politike.

Četrto vprašanje zadeva povezavo z drugimi sektorji. Jezikovna politika ni nekaj samostojnega, ampak se povezuje s številnimi drugimi dejavnostmi, na primer s konkurenčnostjo v gospodarstvu, s socialno kohezijo, z vseživljenjskim učenjem, z mobilnostjo in s politiko zaposlovanja. Zato je treba tudi pri oblikovanju politike na teh in drugih sektorjih upoštevati vprašanja jezikovne politike.

Nazadnje pa je tu še vprašanje subsidiarnosti oziroma osebkov, ki morajo izvajati politiko. Z jezikovnimi vprašanji se je treba ukvarjati na vseh ravneh, od krajevne do evropske. Tudi Evropska unija se lahko učí od dvojezičnih oziroma večjezičnih regij. Civilna družba, javne storitve in sredstva obveščanja morajo biti vključeni v oblikovanje jezikovne politike.

Ključna priporočila

Dokument se nadaljuje z vrsto priporočil, ki zadevajo jezikovno politiko. Navedli bomo predvsem tista, ki so tesneje povezana z manjšinskimi in regionalnimi jeziki.

V zvezi z jezikovno politiko in načrtovanjem poročilo najprej poudarja nujnost oblikovanja evropskega načrta za promocijo enakovrednosti in rabo evropskih jezikov ter zaščito evropskih ogroženih jezikov. Načrt naj bi obravnaval vse aspekte, namenjen naj bi bil predvsem državljanom, povezan bi moral biti z drugimi sektorji evropske politike in osredotočen bi moral biti na jezikovno načrtovanje. Tu je tudi poziv komisiji, naj zamenja sedanja jezikovna pravila z namenom, da bi lahko po evropskih sredstvih posegali tudi ljudje oziroma organizacije manjših evropskih jezikov.

Predlog nadalje vsebuje zahtevo po stalni platformi nevladnih organizacij, ki bi bila instrument dialoga med oblastmi in organizacijami, ki se ukvarjajo z jezikovno politiko na ravni Evropske unije, posameznih držav in tudi na lokalni ravni. Naloga te platforme naj bi bila tudi izdelava predloga za ustanovitev evropske agencije za jezikovno različnost.

Ustanovili naj bi tudi evropski jezikovni observatorij, ki bi se ukvarjal z vsemi evropskimi jeziki. Ta ustanova bi zbirala podatke, nadzirala bi rabo jezikov v vseh državah članicah, preverjala bi, koliko ljudi govori vsak jezik, skrbela bi za izvajanje zakonodaje ter nadzirala organizacijo in potek učenja jezikov. Njena naloga bi bila tudi priprava podatkovne baze o dobrih praksah, ki bi bila osnova za pripravo realistične jezikovne politike, pa tudi merilo za uspešnost politike, ki jo izvajajo posamezne države.

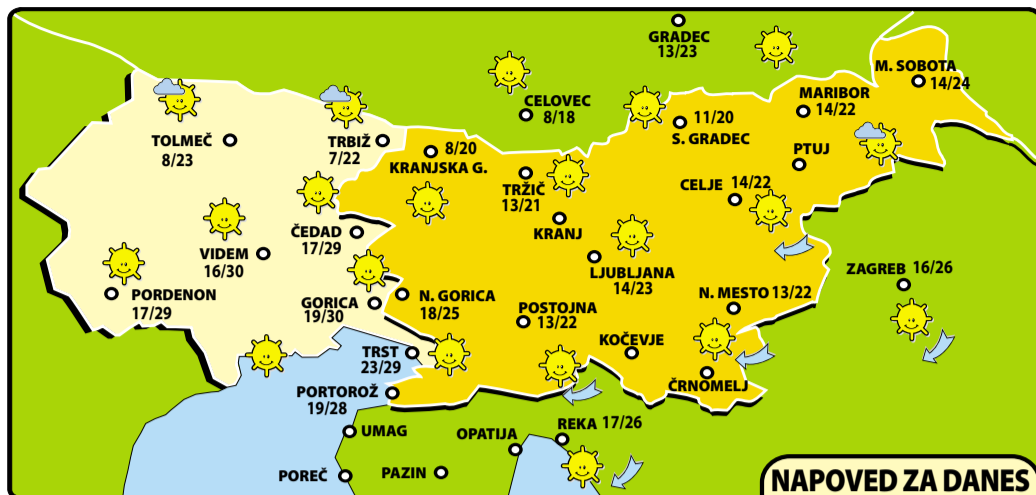
Na področju jezikovne različnosti in vključevanja v družbo so potrebni predvsem projekti, ki bi zagotovili vključevanje v družbo obrobni skupin. Ti projekti bi bili namenjeni predvsem priseljencem, mladim, ki so predčasno opustili šolanje, nepismenim, starejšim državljanom, prizadetim itn. Ta politika naj bi vključila tudi države kandidatke in države evropskega sosedstva (Ukrajino in države Kavkaza). Evropska unija naj bi bila bolj aktivna pri programih učenja jezikov, ne glede na dejstvo, da gre za pristojnost, ki so jo tudi po Lizbonski pogodbi ohranile države članice, poleg tega naj bi spodbujala učenje najmanj dveh tujih jezikov že od otroških let, kar bi Evropejcem omogočalo, da bi v večji meri uživali vrednote drugih držav, vključno z literaturo, filmi in petjem v izvornem jeziku. »Znanje tujih jezikov in poznanje tujih kultur prispevata k boju proti ksenofobiji in diskriminaciji,« so med drugim zapisali.

Na področju izobraževanja namena dokumentu veliko pozornost predvsem raziskovalni dejavnosti za oblikovanje ustrežnejših pedagoških oblik večjezičnosti, za preučevanje najboljših oblik poučevanja jezikov v otroških vrtcih in osnovnih šolah in za učinkovitejše oblike preskokovanja z enega jezika na drugega, ob čemer poudarjajo že znano dejstvo, da se otroci, ki živijo od otroštva v dvojezičnem okolju, kasneje lažje učijo drugih jezikov. Potrebna je tudi politika za mednarodno priznanje večjezičnosti, prav tako pa je treba oblikovati dobre prakse za vseživljenjsko učenje jezikov. Nadaljnja priporočila zadevajo še prevajanje in terminologijo.

Posebni ukrepi za manjšine

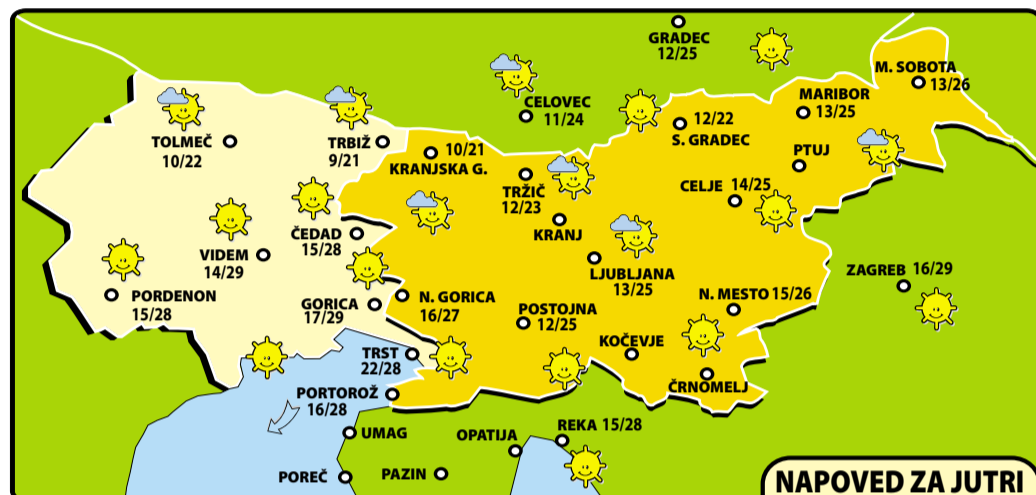
Manjšinam oziroma manjšinskimi ali regionalnim jezikom je namenjeno posebno poglavje, v katerem je med drugim zahteva, naj Evropska unija neposredno podpira ogrožene jezike. Ker gre v večini primerov za majhne skupnosti, bi morali tak program birokratsko poenostaviti, da bi lahko prošnje vlagale tudi manjše skupine. Za to niso potrebna nova sredstva, ampak samo sprostitvev dela obstoječih sredstev in birokratska poenostavitev postopkov. Evropska unija bi morala tudi podpirati nevladne organizacije, ki delujejo na tem področju in prirediti programe, predvsem na področju kulture in izobraževanja, potrebam in možnostim manjšinskih skupnosti.

Končno pa je tu še zahteva o varstvu jezikovnih pravic, ki bi se ukvarjal z vsemi vprašanji večjezičnosti in predvsem pazil, da ne bi prihajalo do diskriminacij. Kot primer so navedli jezikovnega komisarja v Kanadi ali na Irskem, ki uspešno opravljata to nalogo. Nazadnje pa dokument vsebuje predlog za izdajo posebne evropske direktive o večjezičnosti.

Povsod bo pretežno jasno do rahlo oblačno. Dopoldne bo pihala burja na obali in v ravninah, popoldne pa bo oslabela. Zrak bo suh in hladnejše bo. Povečini bo jasno. Na Primorskem bo pihala šibka do zmerna burja. Najnižje jutranje temperature bodo od 9 do 14, na Primorskem do 19, najvišje dnevne od 21 do 26, na Primorskem okoli 29 stopinj C.

Po sobotni fronti bodo do nas prispeli suhi zahodni tokovi v višjih slojih, v nižjih slojih pa bo do jutri pihala Burja, ki bo prinesla suh in nekoliko ohlajen zrak. Nad Evropo je obsežen anticiklon. Z vzhodnikom v spodnjih plasteh ozračja k nam priteka precej suh zrak.

Jutri bo pretežno jasno in spet nekoliko topleje. Povsod bo pretežno jasno do rahlo oblačno. V popoldanskih urah se bo v gorah nekoliko pooblačilo. Dopoldne bo na obali pihala burja, ki se bo v popoldanskih urah spremenila v rahel veter.

DOLŽINA DNEVA
Sonce vzhaja ob 6.21 in zatone ob 19.51
Dolžina dneva 13.30

LUNINE MENE
Luna vzhaja ob 5.27 in zatone ob 19.07

PLIMOVANJE
Danes: ob 4.43 najnižje -72 cm, ob 11.14 najvišje 52 cm, ob 17.02 najnižje -32 cm, ob 22.46 najvišje 48 cm.
Jutri: ob 5.12 najnižje -68 cm, ob 11.42 najvišje 55 cm, ob 17.37 najnižje -37 cm, ob 23.23 najvišje 43 cm.

BIOPROGNOZA
Splošna vremenska obremenitev bo zjutraj ponehala in pretežni del dneva bo vpliv na splošno počutje in razpoloženje ugoden in spodbuden. Le nekateri bolezenski znaki bodo okrepjeni.

MORJE
Morje je rahlo razgibano, temperatura morja 27,4 stopinj C.

TEMPERATURE V GORAH °C
500 m 22 2000 m 8
1000 m 15 2500 m 6
1500 m 10 2864 m 5

UV INDEKS
UV indeks bo sredi dneva ob jasnem vremenu po nižinah 7 in v gorah 8.

Vremenska napoved Hidrometeorološkega zavoda R. Slovenije in deželne meteorološke opazovalnice ARPA OSMER

TRST OTTICA INN

TRST - ULICA CONTI 36 - TEL. 040 363601

OČALA ZA VID
SONČNA OČALA

PO 25,00 €

TRST OTTICA INN. *affari*

DREVORED XX. SETTEMBRA 2 - TEL. 040 371096 / TRST - ULICA CONTI 11/1 - TEL. 040 363604

OČALA ZA VID
NAJBOLJŠIH ZNAMK
ZNIŽANE ZA 50%

Odprto
tudi
avgusta

grafica vipagency